Psychické procesy - představivost

PŘEDSTAVIVOST - schopnost znovu si *vybavit*
osobu, *obraz*, *dotek, zvuk apod.*,

- který byl v minulosti vnímán, ale momentálně na nás <u>nepůsobí.</u>

Dělení představ:

1. podle hlavního smyslového orgánu

- *zrakové* /blízký člověk/
- *hmatové* /samet/
- chuťové /citrón/
- sluchové / písnička/

*tělové /*představa žízně/

- *čichové* /vůně sena/

Vůně po ovoci i koňském sedle

Vůní, které ve sklenici vína naleznete, jsou doslova tisíce. Nabídnu jen jako nahodilou nabídku pro začátek některé typické a přitom hodně neobvyklé vůně různých odrůd, abyste ve společnosti milovníků vína mohli rychle zářit.

Nejprve velkou skupinu ovocných vůní. Banány neomylně prozradí velmi mladé chardonnay, meruňka zase sauvignon z Loiry. Vůně jahod dává více možností, může to být beaujolais (vyslov božolé), ale třeba i náš vavřinec v podobě růžového vína neboli rosé. Lesní ovoce se projeví v červených vínech z Bordeaux i z Burgundska, ale typické je pro vína z Rhony, z okolí Chateauneuf du Pape. Díky odrůdě syrah zde můžete jasně cítit i lékořici (my jsme tomu kdysi říkali pendrek). V chladnějších rocích ale lékořici ucítíte na téměř protější straně Francie, v Bordeaux, ve slavném Latouru, jednomu z nejnoblesnějších vín naší planety. Výrazná vůně kdoule odkazuje na vína (paří k mým nejmilejším), která jsou třeba z Anjou u Loiry a obsahují vzácnou, ale skvělou odrůdu chenin blanc. Moc doporučuji zkusit!
/ Vladimír Železný: Speciál o víně, 5. díl, http://lidovky.centrum.cz/vino/

Vladimír Železný: Speciál o víně, 5. díl, http://lidovky.centrum.cz/vino.

Tutovky

Několik zaručených tutovek, pomocí
kterých zazáříte ve společnosti milovníků
vína.
Je velká pravděpodobnost, že se
nespletete,
pokud k následujícím vůním suverénně
přiřadíte tyto odrůdy či vína:

limetka
- hodně mladý ryzlink rýnský
petrolej
- starší ročník ryzlinku rýnského
tráva, kopřiva
- sauvignon z chladnější oblasti
černý rybíz
- velmi mladý sauvignon
banán
- hodně mladé chardonnay
ořezaná tužka s tuhou
- Lafite Rothschild
sušená švestka nebo povidla
- frankovka

Dělení představ:

2. <u>podle obsahu</u>

- konkrétní /moje babička/

- abstraktní / starý člověk/

Dělení představ:

3. podle podnětu:

- vzpomínkové / loňský Štědrý večer/

- fantazijní / rande s Tomášem Klusem nebo Ewou Farnou:)/

Asociace představ

- je založena na tendenci jednotlivých představ spojovat se do řetězců
- neboli **jedna představa vyvolá další**

- principy tohoto spojování popsal německý psycholog *Hermann Ebbinghaus* – tzv. **Asociační zákony**

ASOCIAČNÍ ZÁKONY:

ZÁKON DOTYKU A ČASU

- **spojování představ vzniklých na stejném místě a ve stejné době**

- např.
  - série vzpomínek na první taneční

ZÁKON PODOBNOSTI A KONTRASTU

- **vzájemně navazující představy, které jsou si buď podobné nebo jsou naopak v kontrastu**

- Např.
  - podoba jednoho člověka v nás vyvolá vzpomínku na někoho, kdo je mu podobný
  - představa mrazivého počasí v nás vyvolá vzpomínku, jak je krásné teplé letní ráno/

DALŠÍ ASOCIAČNÍ ZÁKONY:

ZÁKON NOVOSTI

- **v reakci na první zážitek se nám novější představy vybavují dřív a snáz než ty starší**

  např.
  - když se řekne *prvňáček*, tak se mladým rodičům vybaví dřív představa jejich dítěte než představa sebe, když byli malí/

DALŠÍ ASOCIAČNÍ ZÁKONY:

ZÁKON ČETNOSTI

- v návaznosti na první představu si dřív vybavíme zážitky, které se v minulosti víckrát opakovaly

- např. při představě *hudba* se nám vybaví ta, kterou rádi a častp posloucháme

DALŠÍ ASOCIAČNÍ ZÁKONY

ZÁKON ŽIVOSTI

nejlépe si vybavujeme představy, které vznikly ve spojení se silnými emocemi

???? vymysli příklad

TYPOLOGIE PŘEDSTAVIVOSTI:

1. VIZUÁLNÍ /ZRAKOVÝ/ TYP – dobře si vybavuje obrazy událostí, osoby
/ výtvarníci, architekti/
??? co je dětský eidetismus

2. AUDITIVNÍ / SLUCHOVÝ/ TYP – dobře si vybavuje slyšený text, melodii, rytmus /hudebníci/

3. MOTORICKÝ /POHYBOVÝ/ TYP – dobře si pamatuje pohybové aktivity – sport, tanec, manuální zručnost / sportovci, tanečníci, řemeslníci/

V běžném životě jsou čisté typy představivosti vyjímečné. U většiny lidí mluvíme o tzv. <u>převažujícím typu.</u>

Jaký typ jsi ty?

V čem je tato typologie užitečná?

ODKAZY:

ŘÍČAN, Pavel. *Psychologie*, 3.vydání Praha Portál, 2009. ISBN 978-80-7367-560-8
DOLEŽALOVÁ, Ladislava,VLKOVÁ Marie.
Občanský a společenskovědní základ – psychologie, 1.vydání Kralice na Hané. Computer Media, 2010. ISBN 978-80-7402-060-5

evropský sociální fond v ČR
EVROPSKÁ UNIE
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY
OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost
INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ